

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce	<i>Barbara KIDERY</i>
Název práce	<i>Karetní hry pro 5-6leté děti v rozvoji předmatematické gramotnosti</i>
Autor posudku	<i>PhDr. Michaela KASLOVÁ</i>

Cíle (stanovení, splnění, reflexe splnění) Práce spadá do problematiky her a předmatematické gramotnosti (PMG). Cílem DP je analyzovat karetní hry a z nich vybrat ty, v jejichž analýze se objevují prvky předmatematické gramotnosti, respektive k jejichž realizaci hráč potřebuje ty schopnosti a znalosti, které jsou součástí PMG. Úkolem práce je pak ověřit, zda jsou předškolní děti schopné tyto vybrané hry hrát. K průběhu hry plánuje provést kvalitativní analýzu. Autorka provedla analýzu her pečlivě a s ohledem na podmínky, ve kterých pracuje, ověřovala zařaditelnost her v rámci rozvoje PMG.

Obsahové části (úplnost, relevance, řazení) Práce je členěna do čtyř částí. V **Úvodu** autorka vysvětluje volbu tématu, ukazuje na rezervy v dostupné literatuře pro danou věkovou skupinu a zmiňuje překážky pro zařazování těchto her. **Teoretickou část** dělí do dvou hlavních bloků: první se týká specifik vývoje dítěte předškolního věku a druhá se zabývá hrou, respektive karetními hrami. V dnešní podobě je karetní hra chápána jinak než před sto lety. Autorka předkládá různé definice a vymezuje vlastní pojetí karetní hry. Pojem „karetní hra“ zasazuje do kontextu problematiky her, k jejich členění zaujímá vlastní postoj (např. str. 30, 31, 32) s využitím nejen osobní pedagogické zkušenosti. Zmíněné širší zasazení karetní hry do různých kontextů jí později v Závěru umožňuje snáze provést analýzu dětských reakcí. Na základě studia karetních her a specifik vývoje předškolního dítěte vybrala karetní hry, které podrobila analýze jak na úrovni pravidel, tak na úrovni předpokládaných možných průběhů hry a na základě toho provedla další redukci karetních tak, že se zaměřila pouze na hry stimulující schopnosti a rozšiřující takové znalosti, které spadají do předmatematické gramotnosti. Z obsahu předmatematické gramotnosti vypichuje to, co se později ukazuje jako součást vybraných her. V **Experimentální části** autorka věnovala značnou pozornost přípravě scénáře, ale i přípravy slovníčku (str. 46), přípravě technického zabezpečení i řazení her za sebou dle předpokládaného růstu náročnosti pro hráče. Za zdařilou považují charakteristiku her, prezentaci pravidel v upravené podobě a nově naformulované obojí s ohledem na dětský jazyk i na dětské vnímání tak, že ji lze využít v praxi mateřské školy. Příprava vysvětlení někdy redukovaných pravidel zohledňuje i to, že seznámení s nimi musí proběhnout v relativně omezeném čase tak, aby ji v zásadě pochopily; zde se odráží její cit jak pro hru, tak pro danou věkovou skupinu. V průběhu realizace autorka sleduje míru pochopení hry dětmi a tendenci dětí se ke hře vracet. K tomu jí slouží jak videozáznam, tak přepisy dialogů, které jsou velmi cenným materiálem. Cenným materiálem je rozvňěž popis potíží (str. 50, 56, 63, 70, 76, 80, 85, 91, 96). Analýza her je důsledně členěna dle předem stanovené osnovy. **Závěr** práce jednak přináší shrnutí analýzy, jednak upozorňuje na významné jevy, z nichž bych mimo jiné vyzdvihla „dětskou hráčskou zkušenost“ - jev, který může hrát v hodnocení učitelem významnou (někdy pro netrpělivost i negativní) roli. V Závěru autorka vhodně provazuje jak poznatky z teoretické tak experimentální části. Je třeba ocenit i sebereflexi autorky. Jelikož se jedná o kvalitativní analýzu, nebylo podle nás (po delší diskusi a vzájemné dohodě s vedoucím práce) vhodné přepisy dialogů dávat do příloh. **Přílohy** tvoří CD s nahrávkami videozáznamů, což představuje cenný didaktický materiál vhodný ke studijním účelům.

Odborná část (matematika/didaktika: náročnost, správnost, výstavba, konzistence apod.)

Práce je náročná pro nutnost skloubení více pohledů nejen ve výběru her, ale i v jejich kvalitativní analýze. Struktura diplomové práce směřuje od teoretických východisek k praktické části až

k závěrům s kritickými pohledy na dané hry, na jejich průběh a doporučení pro praxi. Jednotlivé partie práce na sebe logicky navazují.

Práce je původní, přináší nový pohled na karetní hry a jejich zařazení do programu mateřské školy. Ukazuje podmínky, za jakých je ta která hra použitelná a specifikuje přínos každé z nich v rámci PMG. Současně neopomíná v hodnocení další aspekty jako např. sociální, technický, organizační. Komplexnost pojetí umožňuje přenos do praxe. Za další klady práce považuji i vysvětlení terminologie, vytvoření slovníčku vhodného pro komunikaci s předškolními dětmi u karetních her. Poněkud překvapivě působí slovo „matematiky“ na str.43 (zde by bylo na místě vysvětlit odlišnost v pojmenování dané aktivity oproti činnosti mateřských škol, kde pro totéž používáme PMG). Na straně 41 by v prvním odstavci bylo vhodné zdůraznit, že uvádí zdroje v českém jazyce. Na téže straně (poslední odstavec) pracuje implicitně, avšak by bylo vhodné zde uvést odkaz nebo důvody konkretizovat.

Přínos (originalita, použitelnost apod.)

Klady práce: původnost, komplexnost, kvalita analýzy, soubor didaktického materiálu. Ukazuje možnosti modifikace pravidel, naznačuje reálnou možnou míru očekávání v prvních zařazení her.

Použitelnost: z práce lze čerpat jak v oblasti teoretické, tak praktické.

Formální náležitosti (gramatika, styl, typografie, grafické části, odkazy a citace, celková úprava) Předložená práce je psána čtivě, přehledně. Citace odpovídají normě, odkazy na další zdroje jsou funkční. Jazyk práce je srozumitelný, pasáže určené pro komunikaci s dětmi jsou jazykově přiměřené.

Drobné nedostatky: I když autorka uvádí (a z textu je patrné), že upravuje známá pravidla, či je přeformulovává k ujednocení jazyka a respektování věkové skupiny hráčů, není v zadání vždy zřejmé, zda v daném případě jsou pravidla přejata, částečně upravena, nebo jen přeformulována, respektive shrnutí, co musela na pravidlech měnit, což by pomohlo využití jejích zkušeností v praxi.

Zdroje (reprezentativnost, relevance, použití) Informační zdroje jsou pestré a nad rámec původních požadavků. Přes značný rozsah zdrojů je práce terminologicky konzistentní.

Další poznámky

Navrhuji, aby autorka: a) publikovala vybrané partie Experimentální části a Závěru v médiích pro učitelky mateřských škol; b) prezenovala analýzu jedné či dvou vybraných her na konferenci 2 dny s didaktikou matematiky (únor 2015).

Vyjádření ke shodám v systému Theses: žádné shody

Hodnocení: Práce splňuje podmínky kladené na závěrečnou práci. Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě

- 1) Doporučuji autorce zdůraznit různé možné strategie seznamování s pravidly karetních her a tyto strategie zhodnotit vzhledem k věkovým zákonitostem předškolního dítěte, k pravidlům hry.
- 2) V čem vidíte klady a úskalí zařazování karetních her?
- 3) Co byste s dnešní zkušeností, v oblasti karetních her u předškolních dětí, řešila jinak a proč?
- 4) Jak byste přesvědčila kolegy v práci, aby zařadili vámi zvolenou karetní hru do přípravy na školní matematiku?

Datum a podpis autora posudku: 3. ledna 2015